ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΓΙΑΣΑΡ ΝΑΜΠΗ ΝΑΓΙΡ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΜΑΥΡΑ ΜΑΤΙΑ ΚΑΙ Τ' ΑΣΠΡΑ ΜΑΛΛΙΑ

Ο πλήθος πού εἶχε συγκεντρωθῆ ἐκεῖνο τὸ βράδυ στὴ μεγάλη αἴθουσα τῶν συναυλιῶν, ἐπρόκειτο ν' ἀκούσῃ τὸν ὀνομαστὸ καλλιτέχνη νὰ ἐκτελῆ ὁ ἴδιος στὸ βιολί μερικὲς ἀπὸ τὶς καλύτερες συνθέσεις του. Ἀπὸ καιρὸ τώρα οἱ θαυμασταὶ τοῦ μουσικοῦ περίμεναν ἀνυπόμονα τὴ βραδυὰ αὐτή. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἡ ἐφημερίδες ἀνήγγειλαν τὴν συναυλία, ὅλοι ζοῦσαν μὲ τὴν προσδοκία τοῦ καλλιτεχνικοῦ αὐτοῦ γεγονότος.

Ὅλα τὰ εἰσιτήρια εἶχαν κιόλας διατεθῆ. Μισὴ ὥρα πρὶν ἀρχίσῃ ἡ συναυλία, δὲν ὑπῆρχε οὔτε ἕνα ἀδειανὸ κάθισμα στὴν αἴθουσα.

Στὶς ἑννιὰ ἀκριβῶς χτύπησε ἕνα κουδούνι. "Ὕστερ' ἀπὸ λίγα λεπτά, ἡ αὐλαία ποὺ σκέπαζε τὴ σκηνὴ σηκώθηκε σιγὰ - σιγά. Στὴ σκηνὴ δὲν ἦταν κανείς. Μὰ ὁ καλλιτέχνης δὲν ἄργησε νὰ ἐμφανισθῆ, μαζὶ μὲ τὴ γυναῖκα του, ἡ ὁποία θὰ τὸν συνώδευε στὸ πιάνο. Ζωηρὰ χειροκροτήματα ὑπεδέχθησαν τὴν εἴσοδό του. Ὅλοι φαινόντουσαν μεθυσμένοι προκαταβολικὰ ἀπὸ τὴν καλλιτεχνικὴ συγκίνησι ποὺ θὰ δοκίμαζαν σὲ λίγο.

Ὡστόσο, ὑπῆρχε στὴν αἴθουσα ἕνα πρόσωπο, ποὺ δὲν χειροκρότησε τὸν καλλιτέχνη.

Τὸ πρόσωπο αὐτὸ ἦταν μιὰ γυναῖκα ὡς τριάντα πέντε χρόνων, τῆς ὁποίας ὅμως τὸ πρόσωπο διατηροῦσε ἀκόμη ὅλη τὴ νεανική του λάμψη καὶ δροσιά. Τὰ μαλλιά της ἦσαν κατάσπρα, καὶ ἡ λεπτομέρεια αὐτὴ ἀποτελοῦσε μιὰ ζωηρὴ ἀντίθεσι μὲ τὸ ἀρνίδιστο πρόσωπό της. Κάτω ὅμως ἀπὸ τ' ἄσπρα μαλλιά της, τὰ μαῦρα μάτια της ἔλαμπαν ἀπὸ μιὰ ἐντατικὴ ζωή.

Ἡ νεαρὴ γυναῖκα φαινόταν σὰν ὑπνοτισμένη. Καθόταν ἀκίνητη, μὲ τὰ βλέμματα καρφωμένα στὸ πρόσωπο τοῦ μουσικοσυνθέτου : Εἶχε ἀναγνωρίσει ἀμέσως τὸ πρόσωπο αὐτό, ποὺ τὸ ξανάβλεπε μπροστά της ξαφνικά, χωρὶς νὰ εἶνε προετοιμασμένη γιὰ τὴ συνάντησι αὐτή. Κι' ὁ νοῦς της τότε γύρισε δεκαπέντε χρόνια πίσω. Ἡ ἀναμνήσεις ποὺ πλημμύρισαν τὴν καρδιά της, ἦσαν τόσο ἀδυνηρές, ὥστε τὴν ἔκαναν νὰ πέσῃ σὲ μιὰ βαθειὰ βύθισι

"Ὕστερ' ἀπὸ τὶς πρῶτες μελῳδίες τοῦ πιάνου, ἡ δεξιοτὲς ἑνὸς βιολιοῦ ἀντήχησαν στὴν αἴθουσα, Ὁ καλλιτέχνης εἶχε ἀρχίσει τὴ συναυλία του μ' ἕνα κομμάτι, ποὺ τὸ συνέθεσε πρὶν ἀπὸ πολλὰ χρόνια.

Ἡ γυναῖκα μὲ τὰ μαῦρα μάτια καὶ τ' ἄσπρα μαλλιά, ἡ ὁποία καθόταν στὴν πρώτη σειρά, θιμήθηκε ὅτι εἶχε ἀκούσει τὸ ἴδιο κομμάτι νὰ τὸ παίζῃ ὁ ἴδιος μουσικὸς πρὶν ἀπὸ δεκαπέντε χρόνια, καὶ δοκίμασε ἕναν ἀνυπόφορο πόνο στὴν καρδιά. Ἴσως νὰ ἦταν ἡ πρώτη ποὺ εἶχε ἀκούσει τὴ μελῳδία αὐτή. Γιατί ὅμως δὲν μπόρεσε νὰ καταλάβῃ τὸ ταλέντο του, νὰ διαισθανθῆ τὸ λαμπρὸ μέλλον τοῦ καλλιτέχνου ;

Ἡ ἀναμνήσεις ἐρχόντουσαν μία - μία...

Τὸν καλλιτέχνη αὐτὸν τὸν εἶχε γνωρίσει πρὶν ἀπὸ δεκαπέντε χρόνια, στὰ Ἄδανα, ὡς καθηγητὴ τῆς μουσικῆς, στὸ ἴδιο τὸ σχολεῖο, ὅπου ἦταν κι' αὐτὴ δασκάλα. Ἕνα τριφερὸ εἰδύλλιο εἶχε ἑνώσει τοὺς δυὸ νέους. Ἐκεῖνη κατάλαβε ὅτι ὁ φίλος της τὴν ἀγαποῦσε μὲ βαθὺ καὶ σοβαρὸ αἴσθημα καὶ ὅτι θὰ μποροῦσε κι' αὐτὴ νὰ τοῦ ἀφοσιωθῆ... Μιὰ μέρα, ὁ νεαρὸς καθηγητὴς τῆς πρότεινε νὰ γίνῃ γυναῖκα του. Κι' ἐκείνη ἦταν ἕτοιμη νὰ πῇ τὸ ναί, ὅταν, ξαφνικά, μεσολάβησε ἕνα ἀπρόοπτο γεγονός, ποὺ ματαίωσε τὸ σχέδιο αὐτό.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς πλουσιώτερους ἐμπόρους τῶν Ἀδάνων τὸ θεώρησε ζήτημα τιμῆς γι' αὐτὸν νὰ πάρῃ τὴν ὡραιότερη κοπέλλα τῆς πόλεως. Καὶ ὅταν τὸ ἔκανε ἐπισήμως τὴν πρότασί του, ἐκείνη ζαλίστηκε τόσο μὲ τὴ σκέψη ὅτι θ' ἀποκτοῦσε μὲ μᾶς ὅλα τ' ἀγαθὰ τοῦ κόσμου, ὥστε δὲν ἔδωσε ἀμέσως ἀρνητικὴ ἀπάντησι στὸν ἔμπορο, ἀλλὰ τὸν ἄφησε νὰ ἐλπίζῃ.

Ἀγαποῦσε βέβαια τὸν μουσικό. Μὰ δὲν ἔβλεπε τὸ μέλλον της ἐξασφαλισμένο μὲ αὐτόν. Ἐνῶ ὁ ἄλλος ἦταν τόσο πλούσιος !...

Ὁ καλλιτέχνης δὲν ἄργησε νὰ καταλάβῃ ὅτι ἡ φίλη του δίσταζε μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἐμπόρου. Καὶ ὁ δισταγμός της αὐτὸς τὸν πλήγωσε βαθειά.. Δίκαιο κάθε σχέσι μαζύ της καὶ ζήτησε νὰ μετατεθῆ σ' ἄλλη περιφέρεια...

Καὶ ἡ φίλη του παντρεύτηκε τὸν ἔμπορο...

Ἀπὸ τότε ἡ νεαρὴ γυναῖκα δὲν ξανάκουσε πειὰ νὰ γίνεται λόγος γι' αὐτόν. Ἡ σκέψις ὅτι ἔγινε ἄφορμή, μὲ τὴν φιλοδοξία της, νὰ πεθάνῃ μιὰ μεγάλη ἀγάπη, τὴν ἔκανε νὰ κυριευθῆ γι' ἀρκετὸ καιρὸ ἀπὸ μιὰ ἐλαφρὰ μελαγχολία. Ὕστερα, ἡ κανονίσμενη τῆς ζωή, ἡ κοινωνικές της ὑποχρεώσεις, τὴν ἀπασχόλησαν σὲ βαθμὸ νὰ μὴ τῆς μένῃ καιρὸς νὰ θιμᾶται καὶ πολὺ συχνὰ τὸν μουσικό.

Ὡστόσο, δὲν μποροῦσε καὶ νὰ τὸν λησμονήσῃ ὁλότελα.

Δὲν μπόρεσε νὰ ξεχάσῃ τὸ ξανθὸ κεφάλι του, ποὺ ἀκουμποῦσε μὲ τόση χάρι στὸ βιολί, οὔτε καὶ τὴν ἔκφρασι τῶν ματιῶν του, ἐνῶ τὸ δοξάρι του ἔβγαζε λυγμοὺς καὶ παράπονα ἀπὸ τὸ μουσικὸ ὄργανο. Δὲν μπόρεσε νὰ ξεχάσῃ τὸν μουσικὸ καὶ γιὰ ἕναν ἄλλο λόγο : ὁ ἄνδρας της δὲν κατώρθωσε νὰ τὴν κάνῃ εὐτυχισμένη. Τίποτα, βέβαια, δὲν τῆς ἔλειπε, εἶχε ὅ,τι μποροῦσε νὰ λαχταρήσῃ ἡ καρδιά της, εἶχε τὰ μέσα νὰ ἱκανοποιήσῃ καὶ τὴν πιὸ τρελλὴ ἐπιθυμία της... Τῆς ἔλειπαν ὅμως ὑψιμένα πράγματα, ποὺ ἀποτελοῦν τὴν μεγαλύτερη εὐτυχία τῆς γυναίκας : ἡ στοργὴ τοῦ ἀνδρός της.

Ἐκεῖνο ποὺ τὴν πείραζε περισσότερο ἀπ' ὅλα, ἦσαν οἱ χυδαῖοι τρόποι καὶ ἡ πνευματικὴ κατωτερότης τοῦ συζύγου της. Πόσες φορὲς δὲν ξαγρίνησε, κλαίγοντας ἀπὸ τὸ κακό της, ἐξ αἰτίας μιᾶς χωρ ατιᾶς, ποὺ διέπραξε ὁ ἄνδρας της σ' ἕνα σαλόνι ! Ἐπιπλέον, ὁ μεγαλέμπορος ἤθελε σώνει καὶ καλὰ νὰ τῆς ἐπιβάλῃ πάντοτε τὶς δικές του ἀπόψεις, νὰ τὴν κάνῃ νὰ μὴν ἔχῃ ἄλλη θέλησι, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ δική του. Καὶ ἡ γυναῖκα του δὲν μποροῦσε ποτὲ νὰ τοῦ συγχωρήσῃ τὸν ἐγωϊσμό του αὐτόν.

Παρ' ὅλες τὶς παραλήψεις της, δὲν κατώρθωσε νὰ πείσῃ ἐκεῖνο τὸ βράδυ τὸ σύζυγό της νὰρθῆ κι' αὐτὸς στὴ συναυλία. Ἐξ ἄλλου, τί θὰ ἔκανε κι' ἂν ἐκινάνε ; Ἡ μουσικὴ θὰ τὸν ἀποκοίμιζε ἢ θὰ ἐναχλοῦσε τὴ γυναῖκα του κάθε πέντε λεπτὰ τῆς ὥρας, λέγοντάς της νὰ φύγουν...

Ναί, καλύτερα ποὺ δὲν ἦρθε...

* * *

Βαθειὰ σιωπὴ βασίλευε στὴ μεγάλη αἴθουσα.

Ὁ καλλιτέχνης, μὲ τὰ βλέμματα καρφωμένα στὸ τεράδιο ποὺ ἦταν ἀνοιχτὸ μπροστά του, στὸ ἀναλόγιο, ἔπαιζε ἐκστατικός, χωρὶς νὰ ξέρῃ ποῦ βρίσκεται. Εἶχε μεταφερθῆ στὴν παραδείσια χώρα τῶν ὀνείρων. Κάτω ἀπὸ τὸ δοξάρι του, ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός, ἡ θάλασσα καὶ τὰ σύννεφα, τὰ λουλούδια καὶ τὰ πουλιά, ἡ χαρὲς καὶ οἱ πόνοι τῶν ἀνθρώπων, ἔπαιρναν παράξενο παλμὸ καὶ χρῶμα, ἀποκτοῦσαν μὲ τὴ μαγεία τῆς μουσικῆς, ἕνα νόημα, ποὺ ἴσως νὰ μὴ τὸ εἶχαν στὴν πραγματικότητα.

Σὲ μιὰ σταγμὴ ἡ γυναῖκα μὲ τὰ μαῦρα μάτια καὶ τ' ἄσπρα μαλλιά, πρόσεξε ὅτι ὁ μουσικὸς κάρφωσε τὰ μάτια του στὰ δικά της, καὶ ὅτι ἕνα ἐλαφρὸ χαμόγελο σχεδιάστηκε στὰ χείλη του.

Ἀνατρίχιασε ὁλόκληρη ἀπὸ εὐχαρίστησι. Μὰ ἡ ἐντύπωσις αὐτὴ βάσταξε μονάχα λίγα δευτερόλεπτα. Τὸ ξανθὸ κεφάλι γύρισε πρὸς ἄλλη διεύθυνσι.

—Μά, πῶς φαντάσθηκα ὅτι ἦταν δυνατὸ νὰ μ' ἀναγνωρίσῃ ; ἀναρωτήθηκε ἡ γυναῖκα μὲ τὰ μαῦρα μάτια. Εἶνε δυνατὸν ν' ἀναγνωρίσῃ ἕνας ἄνδρας μιὰ γυναῖκα, ὕστερ' ἀπὸ δεκαπέντε χρόνια χωρισμοῦ ;...

Τώρα μονάχα κατάλαβαν τ' ἀνησία εἶχε κάνει, ἀφίγνοντας τὸν καλλιτέχνη. Μιὰ μεγάλη τύχη εἶχε πέσει μπρὸς στὰ πόδια της καὶ κείνη τὴν κλότσησε. Παρησιάστηκε στὴ ζωή της ἕνας ἄνδρας εὐαίσθητος, ἕνας μεγάλος μουσικός. Καὶ κείνη τοῦ γύρισε τὶς πλάτες, γιὰ νὰ πάρῃ ἕναν πλούσιο ἔμπορο. Ἡ ψυχή της διψοῦσε γιὰ ἰδανικά. Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ἰδανικὰ ἦσαν συγκεντρωμένα στὸν ἄνδρα ποὺ βρισκόταν μπροστά της, στὸν ἄνδρα ποὺ εἶχε κάποτε περιφρονήσει...

Ἡ γυναῖκα μὲ τὰ μαῦρα μάτια καὶ τ' ἄσπρα μαλλιὰ κύτταξε τὸν καλλιτέχνη.

"Αν καὶ εἶχε κλείσει τὰ σαράντα, φαινόταν ἀκόμα νέος, κάτω ἀπὸ τὰ φῶτα τῆς σκηνῆς. Τί τρομερὴ λοιπὸν δύναμι εἶχε ὁ ἄνθρωπος αὐτός, γιὰ νὰ μπορῇ νὰ τραβᾶν σὰν μαγνήτης ἑκατοντάδες βλεμμάτων ;

Γιὰ μιὰ στιγμὴ ἡ γυναῖκα μὲ τὰ μαῦρα μάτια ἀναλογίσθηκε τὴν εὐτυχία της, ἂν θὰ εἶχε ἄνδρα τὸν μεγάλο αὐτὸν καλλιτέχνη. Καὶ μὲ τὴ σκέψη αὐτή, ἕνοιωσε κάτι σὰν λιποθυμία... "Ω ! θὰ ἦταν πρόθυμη νὰ θυσιάσῃ τὴν ὑπόλοιπη ζωή της, γιὰ νὰ περάσῃ μονάχα ἕνα μῆνα κοντὰ στὸν μουσικό...

Σὲ λίγο, μόλις σταμάτησε τὸ βιολί, ἡ αἴθουσα ὁλόκληρη σείστηκε ἀπὸ τὰ χειροκροτήματα. Ἀλλὰ κι' αὐτὴ τὴ φορά, μιὰ μονάχα γυναῖκα δὲν ἔλαβε μέρος στὶς ἐκδηλώσεις τοῦ πλήθους. Τὰ χέρια της εἶχαν παραλύσει. Δὲν μποροῦσε νὰ τὰ σηκώσῃ. Καὶ ἡ γυναῖκα μὲ τ' ἄσπρα μαλλιὰ καὶ τὰ μαῦρα μάτια ἐξεδήλωσε τὸ θαυμασμό της πρὸς τὸν καλλιτέχνη μὲ ἄλλο τρόπο : μὲ δυὸ δάκρυα, ποὺ κύλισαν ἀργά...